

EDİTÖR'DEN | EDITORIAL

Değerli Okuyucularımız,

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi-İslami İlimler Fakültesi bünyesindeki Usul İslam Araştırmaları Dergisi'nin 38. sayısını sizlere sunmaktan mutluluk ve heyecan duymaktayız. Dergimiz, sosyal bilimler/ilahiyat alanında, yayımladığı makalelerle akademik dünyanın bilgi birikimine katkı sağlamaya devam etmektedir. Bu sayıda altı bilimsel makale ve üç kitap tanıtımıyla karşınızdayız.

İlk makale, Dr. Özlem Kahya Öncel tarafından “İmam Muhammed'in el-Asl Adlı Eserinde İstihsan Kelimesi ve Türevlerinin Geçmediği İstihsan Örnekleri Üzerine Bazı Mülâhazalar” ismiyle kaleme alınmıştır. Çalışmada, Hanefî mezhebinin ilk ve temel eserlerinden biri olan el-Asl'ın muhtevası çerçevesinde “istihsan” kelimesi ve türevlerinin kullanılmadığı örnekler üzerinde bir tetkik yapılmış, bu tetkikte özellikle söz konusu örnekler dışarıda bırakıldığında el-Asl'daki istihsan anlayışı hakkında kapsayıcı ve isâbetli sonuçlara ulaşmanın mümkün olmadığı gösterilmeye çalışılmıştır.

İkinci makale, “Nebevî Kaynaklar Çerçevesinde Depreme Mânevî Hazırlık” başlığıyla Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Tahir Dayhan'a aittir. Dayhan, araştırmasında depremden en az zararla kurtulmak için alınacak maddî tedbirlerin dinî bir zorunluluk olduğuna ve depremi “tedbirsiz bir tevekkülle” karşılamanın sakıncasına değinmenin yanında deprem öncesinde, sırasında ve sonrasında oruç, sadaka, dua, tövbe, tesbîh, tekbîr, salavât ve namaz gibi ibadetlerle Allah'a yönelerek alınması gereken mânevî tedbirleri nebevî perspektiften serdetmektedir.

Üçüncü makale, Arş. Gör. Zeynep Kaya Ünal tarafından “Mes'ûdî'nin Tarih Yazıcılığında Bir İstitrât Örneği Olarak Abbâsîler ile Bizans Arasındaki Esir Mübadeleleri” ismiyle kaleme alınmıştır.

Çalışmada Mes‘ûdî’nin istitrât (ara söz) kullanımının seyrini takip etmek için öncelikle müellifin bu üsluba sıklıkla yer verdiği eseri Mürûcû’z-zeheb’deki örneklerden hareketle, mezkûr üslûbu hangi amaçlarla kullandığı gösterilmiştir. Ardından et-Tenbîh ve’l-işrâf’taki bir istitrât olan esir değişimleriyle ilgili bölüm, söz konusu üslûbun gelişimi bağlamında değerlendirilmiştir.

Dördüncü makale, “İslam Hukukuna Göre Velinin Evlilik Sözleşmesindeki Yetkileri: Usûl-i fıkıh ve Makâsıdu’ş-şerîa Bağlamında Karşılaştırmalı Bir Tahlil” başlığıyla Arapça olarak hazırlanmıştır. Dr. Ehsan Alhammami’nin kaleme aldığı çalışma, başlıkta ifade edilen karşılaştırmalı ekseninde evlilikte “veli” ile “vasilik” konusunun şartları ile fukahânın bu şartlarla ilgili fikir ayrılıkları serdedilmekte, özellikle kadın söz konusu olduğunda velinin izni ve icbarı gibi hususlar çok boyutlu olarak tetkik edilmektedir. Çalışmada, fukahâ arasındaki ihtilafli görüşlerin tearuzu, zâhirî delillerin incelenmesi, metnin semantik açıdan yorumlanması ve makâsıdın anlaşılması gibi usullerle giderilebilmektedir.

Beşinci makale, Dr. Azamat Zhamashev’e ait olup dergimizde “Hz. Peygamber’in Cevâmiu’l-Kelim Özelliği ve İlgili Literatür” ismiyle yer almaktadır. Makalede, Resûlullah’ın fesâhat ve belâgatı ile cevâmiu’l-kelim tabiri incelenmiş, Cevâmiu’l-kelim kabilinden olan rivayetlerin muhaddisler nezdindeki durumu ve onlar tarafından nasıl aktarıldığı ele alınmıştır. Ayrıca cevâmiu’l-kelim ile ilgili yirmi eser tespit edilip tanıtılmıştır.

Altıncı makale, Rahime Kuloğlu ve Dr. Öğr. Üyesi Faruk Kanger tarafından hazırlanmıştır. “Örgün Eğitimle Birlikte Hafızlık Projesinin Yönetimsel Açıdan Değerlendirilmesi” başlıklı makalede, Türkiye genelinde proje kapsamına alınan 11 İmam Hatip Ortaokulu yöneticisinin görüşlerine müracaat edilmiş, bulgular tartışılarak “örgün eğitimde hafızlık projesi” betimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir.

Araştırmanın, alanda yapılacak diğer çalışmalara ışık tutacağı ve literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Dergimizin kitâbiyat kısmında ise Doç. Dr. Tamer Yıldırım, Filiz Didem Çoban Sarı'nın çevirisi olan Joseph Rickaby'nin "Ortaçağ Felsefesi: Skolastisizm" isimli eserinin tanıtım ve değerlendirmesini yaparken Fatih Uluköylü, Prof. Dr. Yavuz Köktaş'ın "Çelişkili Hadisler ve Çözüm Yolları"nın, Halid Yıldırım da Seyit Mehmet Uğur'un "Hanefilerde Mezhep İçi Tercih ve Usulü"nü tanıtım ve değerlendirmesini yapmıştır.

Bu sayının hazırlanmasında emeği geçen tüm yazarlarımıza, sekreterimize, alan editörlerimize, dil ve yazım editörlerimize, hakem olarak görev yapan bütün akademisyenlerimize, yayın kurulu adına şükranlarımızı arz ederiz. Ayrıca dergimizle ilgili taleplerimizi daima memnuniyetle karşılayan dekanımız Prof. Dr. Hasan Kâmil Yılmaz hocamıza çok teşekkür ederiz.

Doç. Dr. Mustafa Öztürk

Editör